

Declarație privind Evaluarea Strategică de Mediu pentru Programul Sănătate - PS

1. Cadrul legal

Această **Declarație SEA** a fost elaborată în conformitate cu prevederile art. 9 (1) (b) al Directivei 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (Directiva SEA) și ale art. 33 (1) (b) a HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe și însoțește propunerea oficială a Programului Sănătate. Declarația cuprinde modul în care procedura SEA a îmbunătățit elaborarea programului, inclusiv modul în care opiniile exprimate cu privire la Raportul de mediu au fost luate în considerare în procesul de finalizare a programului.

2. Scurtă descriere a Programului Sănătate, a obiectivelor sale și modul în care au fost integrate în program problemele de mediu

Programul Sănătate¹ este promovat de **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE)** în calitate de titular al programului. Programul Sănătate s-a elaborat având ca viziune strategică o națiune cu oameni sănătoși și productivi prin accesul la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate.

Programul Sănătate contribuie la 2 obiective de politică (1 și 4), 5 obiective specifice, fiind structurat în 7 priorități, dintre care 4 sunt priorități multifond (FEDR și FSE+), anume prioritățile 1-3 și 7.

Obiectivele de politică selectate și obiectivele specifice aferente sunt:

- ⊗ OP1 O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale;
 - FEDR: RSO1.1. dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
 - FEDR: RSO1.2. valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;
- ⊗ OP4 Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
 - FEDR RSO4.5. asigurarea accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie și în comunitate;
 - FSE+: ESO4.11 Lărgirea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și la prețuri abordabile, inclusiv la servicii care promovează accesul la locuințe și la îngrijire orientată către persoane, inclusiv asistență medicală; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială, acordând o atenție deosebită copiilor și grupurile defavorizate; îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
 - FSE+: ESO4.7. promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de actualizare a competențelor și recalificare pentru toți, ținând seama de competențele antreprenoriale și digitale, printr-o mai bună anticipare a schimbării și

¹ anterior Programul Operațional Sănătate

a cerințelor de noi competențe bazate pe nevoile pieței muncii, precum și prin facilitarea tranzițiilor profesionale și promovarea mobilității profesionale

Prioritățile programului sunt în număr de 7, respectiv:

- ❖ **Prioritatea 1:** Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară, a serviciilor oferite în regim ambulatoriu și îmbunătățirea și consolidarea serviciilor preventive;
- ❖ **Prioritatea 2:** Servicii de reabilitare, paliative și spitalizări pentru boli cronice adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației, impactului dizabilității și profilului de morbiditate;
- ❖ **Prioritatea 3:** Creșterea eficacității și rezilienței sistemului medical în domenii critice, de importanță strategică cu impact transversal asupra serviciilor medicale și asupra stării de sănătate;
- ❖ **Prioritatea 4:** Investiții în infrastructuri spitalicești noi;
- ❖ **Prioritatea 5:** Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- ❖ **Prioritatea 6:** Digitalizarea sistemului medical;
- ❖ **Prioritatea 7:** Măsuri care susțin domeniile oncologie și transplant;

Programul Sănătate are 7 domenii în care va finanța operațiuni de importanță strategică (OIS).

Operațiunile de importanță strategică ale PS² vizează următoarele domenii:

a) Combaterea cancerului:

- investiții în infrastructura publică a unităților sanitare/ altor structuri medicale publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu/ acordă asistență medicală ambulatorie-unități sanitare publice care vor implementa programe de screening (OIS: cancer, etc.) P1
- programe de prevenție secundară în domeniile prioritare cu rate ridicate ale mortalității evitabile și din cauze tratabile (cancere) P1
- îmbunătățirea accesibilității și a eficacității serviciilor de îngrijire paliativă P2
- investiții în echipamente moderne de diagnosticare și tratament cancer P7

b) Sănătatea mamei și nou-născutului/ copilului pentru grupuri vulnerabile: implementarea de programe de urmărire, îngrijire a sarcinii și nou-născutului și copilului mic - P1

- investiții în infrastructura publică a unităților sanitare/ altor structuri medicale publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu/ acordă asistență medicală ambulatorie P1
- măsuri de screening prenatal

c) Creșterea accesului și eficacității serviciilor de îngrijire medicală a pacientului critic - P3

d) Dezvoltarea capacității de cercetare în domeniul tratament cancer - P5 și P3

e) Dezvoltarea capacității de cercetare în domeniul vaccinurilor – (FEDR+FSE+) P5 și P3

f) Realizarea unei infrastructuri de excelență în domeniul genomică –(FEDR+FSE+) P5 și P3

g) Consolidarea capacității în domeniul transplant FEDR P7 - (FEDR+FSE+)

Prin prioritățile programului sunt implementate tipuri de acțiuni.

Integrarea problemelor de mediu în program este reflectată prin rezultatele evaluării, precum potențialele efecte pozitive semnificative și nesemnificative și a compatibilității dintre obiectivele specifice ale programului și obiectivele relevante de mediu (obiectivele SEA).

² Anterior POS

Programul are o contribuție pozitivă asupra atingerii obiectivelor relevante de mediu pentru: Populație și sănătatea umană, Valori materiale, Eficiență energetică, Transport durabil și Managementul riscurilor.

Pe baza analizei relației cu alte planuri și programe a Programului Sănătate, nu au fost identificate situații în care programul analizat să fie în contradicție cu planurile și programele relevante la nivel național.

Legăturile cu alte planuri și programe relevante

- o Strategia națională de sănătate 2022-2030
- o Master planurile regionale de servicii de sănătate
- o Strategia națională de cercetare, inovare și specializare inteligentă
- o Planul European de Control al Cancerului
- o Programul Național de Vaccinare
- o Strategia națională de îngrijire pe termen lung
- o Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027
- o Strategia "Copii protejați, România sigură" 2022-2027
- o Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027
- o Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități
- o Obiectivele ONU privind dezvoltarea durabilă
- o Cadru Strategic Național pentru politicile în domeniul Educației 2021-2027
- o "România Educată – Viziune și strategie 2018-2030".
- o Strategia națională pentru egalitatea de gen 2021-2027
- o Strategia națională de dezvoltare durabilă 2030
- o Strategiile teritoriale integrate ale micro-regiunilor: ITI Valea Jiului, ITI Delta Dunării, ITI Țara Făgărașului și ITI Moții Țara de Piatră,
- o Programul Incluziune și Demnitate Socială
- o Planul-Cadru Național pentru Controlul Hepatitelor Virale în România,
- o Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)
- o Planul Național de Gestionare a Deșeurilor.

3. Inițierea procedurii de evaluare

Programul Sănătate a parcurs procedura de Evaluare Strategică de Mediu (SEA) în conformitate cu prevederile HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe (MO nr. 707/5.08.2004), care transpune în legislația românească Directiva SEA - Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului.

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene în calitate de titular al programului a demarat procedura de evaluare de mediu, prin depunerea primei versiuni a programului (Adresa nr. R1592/19.05.2020) la autoritatea competentă pentru protecția mediului (Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor), pentru a se decide dacă PS se supune procedurii evaluării de mediu.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a comunicat faptul că pentru Programul Sănătate este necesară continuarea procedurii de evaluare de mediu și elaborarea Raportului de Mediu (Adresa nr. 1/DEICP/1592/01.07.2020 - Decizia etapei de încadrare nr. 1 din 30.06.2020).

4. Constituirea grupului de lucru și reuniuni ale acestuia

Conform art. 14 alin. 3 din HG nr. 1076/2004 s-a constituit grupul de lucru în vederea desfășurării etapei de definitivare a proiectului de program și de realizare a raportului de mediu. Grupul de lucru a fost format din: titularul programului, reprezentanți a instituțiilor publice și persoane fizice sau juridice atestate care au dreptul să elaboreze raportul de mediu precum și experți.

Grupul de lucru s-a întrunit de patru ori în perioada 2020-2022.

Prima întrunire a Grupului de lucru a avut loc în data de 10 septembrie 2020, în care au fost stabilite aspectele metodologice de elaborare a Raportului de Mediu, nivelul maxim de detaliu al evaluării, aspectele relevante de mediu, obiectivele relevante de mediu, categorii de planuri și programe ce se vor analiza în relație cu programul analizat.

Cea de-a doua întrunire a Grupului de lucru a avut loc în data de 8 decembrie 2021, în care au fost prezentate actualizări ale metodologiei pentru definitivarea Raportului de mediu și a obiectivelor relevante de mediu, concluziile analizei stării actuale a mediului, precum și a compatibilității dintre obiectivele POS, respectiv obiectivele SEA și obiectivele POS.

Cea de-a treia întâlnire a Grupului de lucru s-a desfășurat în data de 21 februarie 2022, în care a fost prezentată varianta draft a Raportului de mediu, precum și rezultatele evaluării tipurilor de acțiuni și a măsurilor și indicatorilor de monitorizare.

Cea de-a patra întâlnire a Grupului de lucru s-a desfășurat în data de 01 iulie 2022 în care s-a prezentat modul în care au fost integrate observațiile membrilor grupului de lucru primite în urma consultării Raportului de Mediu, și a modificărilor realizate la Raportul de mediu, ca urmare a definitivării variantei finale a Programului Sănătate.

5. Modul în care a fost elaborat Raportul de Mediu

Raportul de mediu a fost elaborat în conformitate cu cerințele HG nr. 1076/2004, din care s-au avut în vedere cerințele art. 19 și 20, după cum urmează:

- Conținutul-cadru al Raportului de mediu este cel prevăzut în Anexa nr. 2 din HG nr. 1076/2004 și include:
 - conținutul și obiectivele principale ale programului, precum și a relației cu alte planuri și programe relevante;
 - aspectele relevante ale stării actuale a mediului și ale evoluției probabile în situația neimplementării programului;
 - obiectivele relevante de protecție a mediului, stabilite la nivel internațional, comunitar sau național, relevante pentru program și modul în care au fost luate în considerare;
 - potențiale efecte semnificative asupra mediului inclusiv asupra aspectelor de mediu;
 - posibile efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, în context transfrontier;
 - măsuri propuse pentru a preveni, reduce și compensa cât de complet posibil orice efect advers asupra mediului al implementării programului;
 - expunerea motivelor care au condus la selectarea variantelor alese și o descriere a modului în care s-a efectuat evaluarea, inclusiv orice dificultăți;
 - măsuri pentru monitorizarea efectelor implementării programului;
 - rezumat fără caracter tehnic.
- Raportul de Mediu a fost întocmit de către EPC Consultanță de Mediu SRL, înscrisă în Registrul experților atestați pentru elaborarea de studii de mediu, la poziția nr. 334/11.08.2022.

6. Expunerea motivelor care au condus la selectarea alternativelor alese

Prima versiune a Programului Sănătate a fost elaborată în mai 2020, ulterior fiind realizate o serie de modificări astfel încât să existe o variantă îmbunătățită.

Prima versiune a programului a inclus 7 priorități, 4 obiective specifice și 27 tipuri de acțiuni.

Ultima versiune a programului a inclus 2 obiective de politică, 5 obiective specifice, 7 priorități și 27 de tipuri de acțiuni. De menționat că în prezentul raport, tipurile de acțiuni din ultima variantă a PS au fost grupate în funcție de obiectivul comun al acestora, pentru a nu exista situații de dublare a evaluării, iar numărul acestora fiind unul mai mare.

Numărul obiectivelor specifice și a priorităților nu au suferit modificări față de prima versiune, însă formularea acestora a fost îmbunătățită astfel încât să cuprindă rezolvarea a cât mai multor probleme din domeniul medical din zona programului.

Tipurile de acțiuni pentru rezolvarea problemelor de mediu din sistemul medical (gestionarea deșeurilor, evacuarea apelor uzate) în prima versiune a programului, cât și în ultima nu au fost identificate.

Excepție face acțiunea ce se adresează gestionării deșeurilor (A25 – FSE+) fiind reformulată în cea de-a doua versiune.

- ❖ Prima versiune PS: Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale (măsuri de tip FSE+)
- ❖ Ultima versiune PS: Creșterea eficacității managementului deșeurilor în unitățile medicale, inclusiv a celor medicale, prin dezvoltarea de instrumente de lucru (ex. ghiduri/ proceduri operaționale/ peer to peer review, elaborare plan de optimizare a gestionării deșeurilor la nivelul unității medicale, monitorizare etc) și furnizarea de programe de formare/ actualizare de competențe a personalului implicat, dar și prin măsuri de sensibilizare și conștientizare

Având în vedere că pentru acțiunile FSE+ nu au fost identificate efecte negative, ci doar pozitive, iar acțiunile FSE+ vizează în cadrul PS îmbunătățirea protocolului de acordare a serviciilor medicale, au fost analizate doar acțiunile FEDR din punct de vedere al alegerii alternativelor.

Realizând analiza între prima și ultima variantă programului, se poate concluziona:

- În cea de-a doua varianta a programului acțiunile au fost separate în acțiuni diferite, rezultând un număr mai mare de tipuri de acțiuni (exceptând faptul că în prezentul raport tipurile de acțiuni au fost grupate în funcție de obiectivul comun);
- Efectul pozitiv rezultat asupra populației și sănătății umane este mai ridicat în cea de-a doua variantă a programului, datorită adăugării mai multor acțiuni, în mod special pentru FSE+;
- În niciuna dintre variantele programului nu s-a preconizat a fi generat un impact negativ semnificativ asupra obiectivelor relevante de mediu.

Comparând Alternativa „0” (situația în care nu se implementează programul) și varianta în care programul este implementat, se poate concluziona că prin alegerea Alternativei 0 se pierde oportunitatea de investiții și de îmbunătățire a stării actuale a mediului, precum și de adresare a obiectivelor relevante de mediu (potențiale efecte pozitive semnificative și nesemnificative identificate).

7. Măsurile de reducere a impactului asupra mediului și modul în care au fost luate în considerare la finalizarea programului

Procesul de identificare și formulare a măsurilor de evitare și reducere a impactului a avut în vedere și următoarele două ipoteze:

1. Toate proiectele subsecvente PS se vor implementa cu respectarea integrală a cerințelor legislației de mediu în vigoare. Prin urmare, nu au fost considerate măsuri de reducere a efectelor care să solicite respectarea legii;

2. În toate etapele de implementare ale PS vor fi avute în vedere considerente privind maximizarea efectelor pozitive asupra mediului a proiectelor ce urmează a fi implementate. Ca urmare, nu au fost considerate măsuri care să adreseze exclusiv maximizarea efectelor pozitive.

De asemenea pentru formularea măsurilor s-a ținut cont de acordurile de mediu existente ce au fost emise pentru construcția celor trei spitale regionale de urgență: Cluj, Craiova și Iași.

Setul de măsuri de evitare și reducere este prezentat în tabelul următor. Implementarea acestor măsuri va conduce la un nivel ne semnificativ al efectelor reziduale. Evaluarea semnificației efectelor reziduale se realizează prin implementarea programului de monitorizare (a se vedea capitolul 11). Acestea se regăsesc și în conținutul Avizului de mediu emis de autoritatea de mediu competentă.

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE
DIRECȚIA GENERALĂ PROGRAM OPERAȚIONAL SANATATE

Tabel 1 Măsuri de evitare și reducere

Cod	Obiectiv/aspect de mediu	Semnificația efectelor identificate ³	Măsură	Adresabilitatea măsurilor ⁴
M1	OR1 - Biodiversitate	Negativ nesemnificativ	Anterior demarării lucrărilor de renovare la exterior a clădirilor se va realiza o identificare a eventualei prezențe a indivizilor de lilieci și păsări, precum și a prezenței de adăposturi și cuiburi ale acestora. Activitățile vor fi derulate de experți atestați (Registrul experților atestați pentru elaborarea de studii de mediu – Tipuri de studii: Monitorizarea biodiversității „MB”). Experții trebuie să propună măsurile adecvate pentru realizarea lucrărilor fără afectarea indivizilor, cuiburilor și a adăposturilor, în conformitate cu cerințele legislației de mediu în vigoare. În cazul clădirilor în care au fost dezafectate adăposturi / cuiburi, vor fi adoptate soluții de instalare a unor adăposturi / cuiburi artificiale, utilizând de preferință soluții durabile (durată lungă de viață), precum adăposturile încorporate în construcții ⁵ .	A1, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A17
M2			Amplasarea proiectelor propuse în cadrul programului va avea în vedere evitarea oricărui impact semnificativ asupra componentelor de biodiversitate, incluzând aici și habitatele și speciile de interes comunitar. Analiza trebuie să ia în considerare efectele la distanță ale proiectelor, precum și mobilitatea speciilor și nu doar criteriul de intersectare a arilor naturale protejate.	A5, A8, A10, A12, A13, A14, A15, A17, A19, A21
M3			Toate investițiile efectuate în cadrul PS, ce propun sisteme de iluminare artificială la exterior, se vor realiza cu implementarea uneia sau mai multora dintre următoarele soluții: 1. Reducerea supra-iluminării (lumini prea puternice);	A1, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A17, A19, A21

³ A se vedea secțiunea 7.2.4 a prezentului Raport

⁴ Codul acțiunilor PS în cadrul cărora vor fi implementate măsurile

⁵ Soluții integrate în construcții precum cuiburi de păsări și adăposturi de lilieci. Câteva exemple ilustrative pot fi vizualizate aici <https://www.wildcare.co.uk/wildlife-nest-boxes.html>

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE
DIRECȚIA GENERALĂ PROGRAM OPERAȚIONAL SANATATE

Cod	Obiectiv/aspect de mediu	Semnificația efectelor identificate ³	Măsură	Adresabilitatea măsurilor ⁴
			<p>2. Orientarea și ecranarea surselor de lumină (menținerea luminii în limita proprietății sau a zonei desemnate pentru iluminare);</p> <p>3. Evitarea grupării excesive a luminii (iluminarea doar a zonelor în care este cu adevărat necesar);</p> <p>4. Reducerea duratei de iluminare (utilizarea temporizatoarelor, a senzorilor de mișcare, iluminare adaptivă care estompează sau stingă luminile când nu mai sunt necesare etc);</p> <p>5. Prevederea de surse de iluminat cu lumină caldă, fără culoarea albastră (temperatura culorii să nu depășească 3000 Kelvin), pentru protecția faunei sălbatice.</p>	
M4	OR3 - Sol	Negativ nesemnificativ	Proiectele ce presupun realizarea de construcții vor asigura implementarea acelor alternative de proiect care asigură nivelul minim de artificializare a suprafețelor de sol.	A5, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A17, A19, A21
M5		Negativ nesemnificativ	Finanțarea proiectelor de reabilitare/ modernizare/ construcție/ extindere va fi condiționată de existența/ propunerea unui sistem conform de colectare, epurare și evacuare a tuturor apelor uzate conform cerințelor legale în vigoare sau de includere a acestei componente în proiectul de reabilitare/ modernizare/ construcție/ extindere.	A1, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A17, A19, A21
M6	OR4 - Apă		Includerea în textul PS a unei acțiuni orientată către reducerea auto-medicației.	-
M7		A se vedea cap.5, Tab. 5-1, P11	Includerea în textul PS a unor programe de informare și de acțiune care să conducă la simplificarea și eficientizarea procedurilor de recuperare a medicamentelor expirate de la populație.	-
M8	OR5 - Aer	Negativ nesemnificativ	Acțiunile de dotare a unităților medicale vor avea în vedere (prin indicarea în documentele de proiect) achiziționarea de echipamente și/ sau vehicule cu un nivel redus al emisiilor de poluanți atmosferici.	A2, A3, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A17, A19, A21

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE
DIRECȚIA GENERALĂ PROGRAM OPERAȚIONAL SANATATE

Cod	Obiectiv/aspect de mediu	Semnificația efectelor identificate ³	Măsură	Adresabilitatea măsurilor ⁴
M9		Negativ nesemnificativ	Toate echipamentele de răcire ce urmează a fi achiziționate prin PS nu vor utiliza substanțe care contribuie la epuizarea stratului de ozon.	A2
M10	OR6 - Factori climatici	A se vedea cap.5, Tab. 5-1, P18, P19, P20, P21	În cadrul proiectelor finanțate vor fi adoptate cel puțin una din următoarele soluții pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice de exemplu (se pot implementa și alte măsuri în funcție de particularitățile zonei): 1. Creșterea spațiilor verzi și a arborilor; 2. Proiectarea adecvată a clădirilor, folosind umbrirea, ventilația naturală și o bună izolare termică; 3. Utilizarea surselor de energie regenerabilă (de exemplu panouri fotovoltaice); 4. Integrarea sistemelor de colectare a apelor pluviale;	Toate măsurile ce presupun construcții/reabilitări
M11	OR9 - Peisaj	Negativ nesemnificativ	Includerea principiilor „clădirilor verzi” ⁶ în proiectarea și construcția unităților medicale (dacă este posibil și în proiectele de reabilitare/ modernizare/ construcție/ extindere) pentru o mai bună integrare peisagistică a acestor clădiri și o reducere a impactului asupra ecosistemelor urbane.	În principal A11, A19, A21
M12	OR12 - Deșeuri	Negativ nesemnificativ	Pentru a asigura o gestionare corectă a deșeurilor (inclusiv aplicarea principiilor economiei circulare ⁷ pentru creșterea gradului de reducere, reutilizare și reciclare a deșeurilor) din construcții și demolări, ce sunt generate la implementarea proiectelor subsecvente PS, se vor solicita documente justificative privind trasabilitatea deșeurilor (predarea lor către entități abilitate conform legii să gestioneze acest tip de deșeuri) și metoda de gestionare a acestora (reutilizare/reciclare/eliminare ⁸)	A1, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A17, A19, A21.

⁶ Conform Consiliului Internațional al Clădirilor Verzi, clădirea „verde” este o clădire care, în proiectarea, construcția sau operarea sa, reduce sau elimină impacturile negative și poate crea impacturi pozitive asupra climei și mediului nostru natural. Clădirile verzi păstrează resursele naturale prețioase și ne îmbunătățesc calitatea vieții. <https://www.worldgbc.org/what-green-building>

⁷ European Commission - Circular Economy Action Plan https://ec.europa.eu/environment/pdf/circular-economy/new_circular_economy_action_plan.pdf

⁸ Conform OUG 92/2021, titularii pe numele cărora au fost emise autorizații de construire și/sau desființare potrivit prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au obligația să gestioneze deșeurile din construcții și desființări, astfel încât să atingă un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de rambiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa deșeurilor nepericuloase provenite din activități de construcție și desființări, cu excepția materialelor

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE
DIRECȚIA GENERALĂ PROGRAM OPERAȚIONAL SANATATE

Cod	Obiectiv/aspect de mediu	Semnificația efectelor identificate ³	Măsură	Adresabilitatea măsurilor ⁴
M13		-	Acțiunea de creștere a eficacității managementului deșeurilor în unitățile medicale, inclusiv a celor medicale, prin dezvoltarea de instrumente de lucru, trebuie să includă prevederi clare privind trasabilitatea acestora până la soluția de eliminare finală (pentru eliminare situațiilor de gestionare neconformă a deșeurilor medicale). De asemenea se recomandă și reducerea cantităților de deșeuri generate.	A24

Conform adresei numărul 2/R/16170/02.11.202 a Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor, măsurile se vor aplica inclusiv pentru implementarea noi acțiunilor propuse în Program.

³ geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din anexa la Decizia Comisiei din 18 decembrie 2014 de modificare a Deciziei 2000/532/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

8. Monitorizare, responsabilități

Programul de monitorizare a efectelor implementării PS are în vedere identificarea, respectiv preîntâmpinarea potențialelor efecte negative asupra componentelor de mediu și permite propunerea unor acțiuni suplimentare de reducere a impactului asupra mediului sau de remediere a zonelor posibil afectate. Acest program de monitorizare se bazează pe obiectivele de mediu relevante considerate în prezentul Raport de mediu, care reprezintă aspectele de mediu ce pot fi influențate în mod negativ (nesemnificativ) de implementarea programului. Astfel, impactul asupra mediului generat de implementarea programului va fi monitorizat pe baza măsurii în care ar putea fi influențate aceste obiective.

Ținând cont de faptul că există mai multe autorități și instituții implicate în sectoarele abordate de PS, titularul programului (MIPE) va colecta datele cu privire la indicatorii propuși pe baza rezultatelor evaluării finale a proiectelor, principala responsabilitate a sa fiind aceea de a centraliza și a prezenta indicatorii propuși într-un mod adecvat.

Tabel 2 Indicatorii propuși pentru monitorizarea efectelor programului

Obiectiv de mediu	Indicator	Țintă	
OR1 Biodiversitate	MON 1	Ponderele clădirilor reabilite/ modernizare/ pentru care a fost realizată în prealabil verificarea prezenței cuiburilor/ adăposturilor de păsări și lilieci	100%
	MON 2	Ponderele proiectelor finanțate pentru care au fost identificate impacturi reziduale semnificative asupra habitatelor și speciilor	→ 0 %
	MON 3	Numărul situațiilor în care a fost necesară protejarea/ relocarea de cuiburi/ adăposturi de păsări și lilieci	≥ 0
	MON 4	Numărul situațiilor în care a fost necesară sau instalarea de adăposturi/ cuiburi artificiale	≥ 0
	MON 5	Ponderele proiectelor ce presupun iluminat artificial exterior în care au fost implementate cerințele măsurii M3	→100%
OR3 - Sol	MON 6	Suprafața totală de sol pierdută ca urmare a implementării acțiunilor propuse	Cât mai mică posibilă
OR4 -Apă	MON 7	Ponderele beneficiarilor acțiunilor ce includ lucrări de reabilitare/ modernizare/ construcție/ extindere în care gestionarea apelor uzate se realizează conform cerințelor legale în vigoare	→100%
OR5 - Aer	MON 8	Ponderele proiectelor în care se asigură reducerea emisiilor de poluanți atmosferici	→100%
OR6 – Factori climatici	MON 9	Ponderele instalațiilor de frig achiziționate în cadrul PS care nu utilizează substanțe ce conduc la epuizarea stratului de ozon	→100%
OR9 - Peisaj	MON 10	Ponderele proiectelor de reabilitare/ modernizare/ construcție/ extindere a clădirilor cu destinație medicală în care au fost incluse principiile de proiectare și construcție a clădirilor verzi ⁹	→100%
OR12 - Deșeuri	MON 11	Ponderele proiectelor în care gestionarea deșeurilor din construcții și demolări poate fi integral dovedită ca fiind conformă cu cerințele legale și principiile economiei circulare	100%

⁹ A se vedea Măsura 9

9. Consultarea publică a Raportului de Mediu și a Programului Sănătate

Raportul de mediu a fost elaborat în perioada septembrie 2020 – iulie 2022.

Prima versiune a Programului a fost publicată pe pagina de internet a titularului programului - Ministerului Proiectelor și Investițiilor Europene (<https://mfe.gov.ro/minister/periode-de-programare/perioda-2021-2027/>) și a autorității competente de mediu – Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor (<http://www.mmediu.ro/articol/program-operational-sanatate/3353>). Anunțul demarării procedurii SEA a fost publicat în mass-media pe 19.05.2020 și 22.05.2020.

Varianta Raportului de Mediu supusă consultării publice a fost disponibilă pe paginile de internet ale titularului programului și a autorității competente pentru protecția mediului, împreună cu varianta finală a programului, începând cu data de 08.07.2022. Anunțurile oficiale privind dezbaterea publică și perioada de consultare au fost publicate atât în mass-media cât și pe paginile de internet menționate anterior în data de 08 și 11 Iulie 2022.

În timpul procedurii de evaluare de mediu MMAP a primit un singur comentariu la program de la o persoană fizică, având ca obiect includerea căminelor de bătrâni în lista obiectivelor eligibile pentru finanțare. Având în vedere faptul că acest comentariu nu era pertinent pentru procedura de evaluare, a fost transmis titularului programului pentru un răspuns.

Cu excepția acestui comentariu, nu au mai fost primite alte comentarii de la persoane fizice.

Dezbaterea publică a avut loc în data de 01.09.2022 în sistem hibrid (fizic și online). La sesiunea de dezbateri publice nu au participat organizații neguvernamentale sau persoane fizice și nu s-au înregistrat observații cu privire la program sau la raportul de mediu. Decizia de emitere a avizului de mediu a fost adusă la cunoștință publicului interesat în data de 02.09.2022.

În urma modificărilor aduse la Programul Sănătate 2021-2027, respectiv modificări în cadrul Priorității 2, acțiunea Investiții de mică amploare în infrastructura publică a spitalelor mici, orășanești și municipale, prin introducerea unei noi acțiuni eligibile, respectiv activitatea de construcție. În cadrul Priorității 4 prin schimbarea denumirii acesteia în „Investiții în infrastructuri spitalicești noi” și includerea unei noi acțiuni eligibile, respectiv investiții în spitale județene / spitale județene de urgență, spitale monospecialitate/centre de transplant acreditate localizate în centre autorizate, creșterea cofinanțării naționale pentru program, după emiterea Avizului de mediu, autoritatea de mediu a fost notificată prin adresa nr. 127884/31.10.2022, înregistrată la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor cu nr. 2/R/16170/01.11.2022.

Autoritatea de mediu prin adresa nr. DGEICPSC/2/R/16170/02.11.2022 a comunicat faptul că modificarea programului nu necesită stabilirea unor noi condiții de implementare a acțiunilor eligibile din punct de vedere al protecției mediului, având în vedere și faptul că modificările aduse nu conțin și o listă predefinită a amplasamentelor viitoarelor proiecte.

Punerea în aplicare a acțiunilor noi propuse în cadrul Programului se va face cu respectarea condițiilor stabilite prin Avizul de mediu nr. 100/02.09.2022.

10. Luarea în considerare a rezultatelor consultării la finalizarea Raportului de mediu și a „Programului Sănătate”

Evaluarea programului nu a condus la identificarea unor potențiale efecte negative semnificative asupra mediului. La acest moment ținând cont de nivelul de detaliu al tipurilor de acțiuni, nu au fost identificate efecte negative generate de program care să se resimtă pe teritoriul statelor învecinate.

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE
DIRECȚIA GENERALĂ PROGRAM OPERAȚIONAL SANATATE

De asemenea nu a fost identificată nevoia propunerii unor măsuri de evitare și reducere a impacturilor care să vizeze teritoriul altor state, analiza fiind necesară a se realiza la nivelul proiectelor, atunci când se va cunoaște locația exactă a acestora.

În tabelul următor sunt prezentate observațiile/propunerile primite din partea factorilor interesați pe parcursul elaborării Raportului de Mediu și definitivării programului, precum și în perioada de consultare publică.

Tabel 3 Observații/propuneri primite în urma consultării Raportului de Mediu și a Programului

Factori interesați	Etapă	Observații/Propuneri	Modul în care propunerile au integrate în Raportul de Mediu/Program
Ministerul Mediului și Apelor și Pădurilor	Grup de lucru	Lipsa analizei alternativelor programului a fost una dintre observațiile autorității de mediu, precum și integrarea informațiilor despre economia circulară. Suplimentar față de observațiile trimise, se menționează următoarele. <ul style="list-style-type: none">- Comparând analiza DNSH și raportul de mediu, din acesta nu reiese componenta de adaptare la schimbările climatice, fapt pentru care este nevoie de o analiza mai detaliată din acest punct de vedere;- Ordinul nr. 995/2006 a fost abrogat prin Ordinul 777/ 2016;- Pentru Ordinul 119/2014, trebuie să se menționeze că este elaborat de Ministerul Sănătății;- La capitolul 3.1.5 Sănătatea Populației, să se menționeze că cele 13 aglomerări urbane sunt conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului în România.	Toate observațiile au fost integrate în cadrul Raportului de mediu.
Administrația Națională a Apelor Române		Observațiile au fost integrate în cadrul Raportului de Mediu la secțiunea 3.1.6.	
Personă fizică	Dezbatere publică	Includerea căminelor de bătrâni în lista obiectivelor eligibile pentru finanțare.	Comentariul nu este pertinent pentru Raportul de mediu/program.

Autoritatea de management pentru Programul Sănătate

Director general

Dan DUMITRESCU